

מבשר טוב

קידוש פרשת מקץ שבת חנוכה תשס"ט לפ"ק

עליה לתורה לחתן יחי'
פעיה"ק ירושלים תובב"א

מאמר יפות מראה

ויהי מקץ שנתים ימים, ופרעה חולם והנה עומד על היאור. והנה מן היאור עולות שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר, ותרעינה באחו.

ויש לדקדק במאמר "יפות מראה ובריאות בשר", הא תרתי למה לי, ועיקר הנצרך הוא "בריאות בשר", שהוא סימן שפע השבע, ולמה נצרך להוסיף גם "יפות מראה".

וכנראה הוקשה זה לרש"י ז"ל, ולפיכך פירש: "יפות מראה – סימן הוא לימי השובע, שהבריות נראות יפות זו לזו, שאין עין בריה צרה בחברתה", ע"כ.

כי בזמן הרעב עין בריה צרה בחברתה מחמת הדחק, אבל בימי השובע שהשפע מתרבה נראות הבריות יפות זו לזו בעין טובה.

וראיתי לדו"ז זצללה"ה בארון עדות פרשא דידן [דף נג סוף טו"ב בתוה"ד] שמבאר יותר בזה, שבאמת כל השפע הנצרך לאדם בימי חייו מוכן לפניו משלם, ורק מחמת שעינו צרה בחברו מקלקל השפע. – וזל"ק: "כמאמר המשנה [עוקצין פ"ג מ"ג] לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. וזהו מרומז גם כאן ביפות מראה, שיתראה אחד לחבירו בפנים שוחקות ויפות, ועל ידי זה ימצא כל אחד את פרנסתו".

"כי האמת שכל אדם פרנסתו מוכנת לפניו, ורק על ידי שמסתכל בקנאה על פרנסת חבירו, אינו רואה פרנסת עצמו, ונמצא שהוא בעצמו מקפח את פרנסתו. כמאמר הגמרא [קידושין פב:]: אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי".

"אבל כשיהיה שלום בישראל, ולא יקנאו זה בזה, יראה כל אחד את פרנסתו הראויה לו, ויהיה שובע בביתו. ולכן היו הפרות הטובות שרמזו לשובע, בדמות "יפות מראה", והבן עכ"ל"ק.

וכוונתו, למה שמבואר בשלהי מסכת קידושין [שם], שבאמת מן הדין צריכה הפרנסה להיות מוכנת לפני האדם. וכדתנן התם: "רבי שמעון בן אלעזר אומר, ראית מימך חיה ועוף שיש להם אומנות, והן מתפרנסין שלא בצער, והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער – אלא שהורעתי מעשי וקפחתי את פרנסתי".

ובגמרא [שם ע"ב]: "תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי צבי קייץ [מייבש קציעות בשדה], וארי סבל [נושא משאות], ושועל חנוני, והם מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש

את קוני. מה אלו שלא נבראו אלא לשמשני, מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאפרנס שלא בצער. אלא שהרעותי את מעשי, וקיפחתי את פרנסתי, שנאמר [ירמיה ה כה] עונותיכם הטו", ע"כ.

ולפי דרכו של הארון עדות, עיקר כוונת "הרעותי את מעשי" בזה, היא למדת הקנאה, שאף כי הכל מוכן לפניו מן השמים, כל צרכיו משלם ממש, כמו הבעלי חיים שמוכן הכל לפנייהם. רק מחמת שאינו יכול לפרגן [פאר גינען] בעין טובה שגם לחברו מוכן הכל, בזה מקלקל שפעו. "אבל כשיהיה שלום בישראל, ולא יקנאו זה בזה, יראה כל אחד את פרנסתו הראויה לו, ויהיה שובע בביתו". ועיין פני הושע קידושין [פב.] על המשנה שם.

יסוד מדת עין טובה, שיהיה אדם שמח בחלקו, ויתראה בפנים שוחקות, אף ברוחניות היא אמורה. כמו שכתב במכתב הרה"ק מוהרמ"מ מוויטבסק זצללה"ה בספה"ק פרי הארץ [מכתב כב] וזל"ק: "תשובה כללית לידידי נפשי, בעסק התורה והעבודה, אשר רבים צועקים על המחשבות זרות. והתהוות הסיבה הוא הגדלות שבהם שאינם שמחים בעבודתם, ולא די להם כי אם גדולות ונפלאות מהם".

"כי הנה כלל גדול בתורה, להיות 'שמח בחלקו' גם בעסק התורה ועבודה, אם מעט ואם הרבה ויהנה ממנו. מה שאין כן אם אינו נהנה ושמח, והנפש רוצה ליהנות מתאוה תאוה. וכן המחשבות זרות, מפני שאינו שמח בעבודתו ורוצה בגדולות ונפלאות ממנו, דוחים אותו למחשבת חוץ, שכל מחשבה ומחשבה היכל ה' המה, ומי שרוצה לכנוס במקום שאינו ראוי דוחין אותו לחוץ".

"הנה אהובי, הלא ידע אינש בנפשיה למה יחפצו בגדולות, במה זכה בהם, - ודאי מהראוי לומר 'מתי אגיע למעשה אבותי' [תדא"ר פכ"ה]. ואפילו הכי יהיה שמח מאוד בעסק עבודתו של עכשיו, ובשמחה של מצוה זו יזכה לגדולה ממנה".

"ואם יאמר: הי תורה והי מצוה שאין לו כלום. - זה אינו, והלא פושעי ישראל מלאים מצות כרמון, אבל אינו שמח ונהנה ממנו. מה שאין כן כשישמח במעשיו יהי כבוד ה' לעולם והנה יש לאלוקא מלין בעסק זה תורה וחכמה עד אין חקר, אבל כללא דמילתא האמונה, והמאמין יחוש מעשהו" עכל"ק.

מדברי קדשו למדנו יסוד גדול בעבודת השם יתברך, ובעסק התורה והמצוות. שצריך להיות תמיד "שמח בחלקו אם מעט ואם הרבה יהנה ממנו, ושלא להתאוות תאוה להשגת מדרגות גדולות ונפלאות ממנו.

ולפי דרכו מבאר מאמרם ז"ל [סנהדרין לז.]: "כפלא הרמון רקתך [שיר השירים ו ז], אפילו ריקנין שבך מלאין מצות כרמון". שהוא תימה, כי אם גם הרשעים פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, מדוע הם רשעים. - אלא שזה מחמת שאינם שמחים ואינם נהנים מאלו המצוות. וכמו שאמרו ז"ל [מנדרים ט.] "רשעים מלאים חרטות", שכל העת מתחרטים ונבוכים בלב כבד, ואינם שמחים ואינם מרוצים במעשיהם, ולכן אין להם סיפוק הנפש ונעשים רשעים.

וכ"ק אא"ז זצללה"ה בתולדות אדם [סוף פרשת יתרו] האריך בענין זה, שכל אדם צריך לאחוז במדריגתו, שאף כי צריך האדם לשאוף תמיד להתעלות בתורה ויראת שמים ועבודת השם יתברך יותר ויותר. צריך עם זה להיות מאושר שמח ומרוצה במה שחננו השם יתברך ברוחניות ובגשמיות כל אחד לפי חלקו ועניינו.

ואיני יכול להאריך בזה כאן, והארכת במקום אחר, עיין במבשר טוב אדם לעמל יולד, שער השביעי [אגרת הדרכה בענין התקשרות לצדיקים] ובעוד מקומות.

הוא שהכתוב אומר: "יפות מראה, שהבריות נראות יפות זו לזו, שאין עין בריה צרה בחברתה", רק שמחים ומרוצים בחלקם ברוחניות ובגשמיות. - כן נוכל לומר על חתן דנן, שתמיד מרוצה ושמח בחלקו, וצהלתו על פניו.

כן יתן השם יתברך שמחה ואושר תמיד, נחת ושמחה לכל המשפחה, עדי השמחה הכללית באורו של משיח, בביאת גואל צדק במהרה בימינו.

להצטרפות לרשימת התפוצה שילחו מייל לכתובת m0732951213@gmail.com